

Granskning av årsredovisning 2020

Nordanstigs kommun

Projektledare Cecilia Axelsson

Projektmedarbetare Elin Visuri och Casper Wessén

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	4
Iakttagelser och bedömningar	6
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	11
Rekommendationer	12

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2020-01-01 – 2020-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2020.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

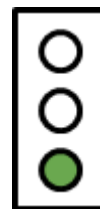
Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt Årsredovisningen redogör i allt väsentligt för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	<i>Finansiella mål</i> Uppfyllt Samtliga 4 finansiella mål är uppfyllda. Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med fastställda mål 2020. <i>Verksamhetsmål</i> Redovisning och bedömning saknas Revisionen kan inte göra en bedömning av om det framkommit omständigheter som ger anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med fastställda mål 2020.	

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Uppfyllt

Räkenskaperna är i allt väsentligt rättvisande.

Kommunens resultat och ekonomiska läge

Årets resultat uppgår till +40,4 mnkr. Resultatet för 2019 uppgick till +7,7 mnkr, vilket gör att resultatutfallet för 2020 är en resultatförbättring med 32,7 mnkr jämfört med föregående år. Resultatet enligt balanskravet uppgår enligt årsredovisningen till +39,4 mnkr.

Totalt redovisar kommunstyrelsens verksamheter och sociala myndighetsnämnden ett underskott om 15,4 mnkr (underskott 2019 om 15,7 mnkr). De verksamheter som redovisar underskott 2020 är kommunstyrelsens verksamheter för vård och omsorg respektive utbildning samt att sociala myndighetsnämnden. Totala underskotten för kommunstyrelsens verksamhet för vård och omsorg och sociala myndighetsnämnden uppgår till 23,1 mnkr att jämföra med 29,5 mnkr föregående år.

Trots det totalt minskade underskottet 2020 för verksamheten för vård och omsorg och sociala myndighetsnämnden ser vi allvarligt på de redovisade underskotten inom dessa verksamheter. Kommunens ekonomi tål inte upprepade stora underskott som redovisas. Vi noterar att det av fastställd budget för 2020 framgår att det finns ett besparingskrav för verksamheterna stab samt tillväxt och service¹. Vår bedömning är att det är väsentligt att det långsiktiga arbetet med att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna fortsätter inte bara inom dessa verksamheter utan även inom övriga verksamheter.

Det är väsentligt att kommunstyrelsen, utifrån sin uppsiktsplikt, säkerställer att tydliga beslut fattas med anledning av underskotten för att få en ekonomi i balans.

¹ I budgetdokumentet för 2020 benämndes verksamheten tillväxt och service för samhällsutveckling och kommunikation, därefter har vissa organisationsförändringar inom kommunstyrelsens ram skett.

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen 11 kap. 20 § ska årsredovisningen lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Enligt 4 kap 3 § LKBR ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller regionens ekonomiska ställning.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna har enligt 12 kap. 1 § kommunallagen till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning. Vidare ska revisorerna enligt 12 kap. 2 § kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen.

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Granskning av kommunens måluppfyllelse har genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation "RU Granskning av årsredovisning".

En översiktlig granskning av intern kontroll i system och rutiner vilka bedöms som väsentliga för den finansiella rapporteringen har genomförts.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av kommunstyrelsen 2021-04-06 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2021-04-26.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningscontroller.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomisk ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) 4 kap 1§ framgår att en årsredovisning ska innehålla en förvaltningsberättelse. I 11 kap LKBR redogörs för vilka upplysningar som kommunen ska lämna i förvaltningsberättelsen. Dessa upplysningar omfattar:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Av RKR´s rekommendation R15 Förvaltningsberättelse framgår att förvaltningsberättelsen ska innehålla underrubriker som motsvarar de obligatoriska upplysningar som ska lämnas enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vidare framgår vilka upplysningar som behöver lämnas under respektive rubrik.

Upplysningar gällande översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet lämnas inte fullt ut enligt RKR´s rekommendation R15. Enligt rekommendationen ska väsentliga förändringar kommenteras sedan föregående år samt utifrån långsiktiga utvecklingsmönster. Vidare noterar vi att upplysningar gällande viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning lämnar upplysning om olika nyckeltal men omfattar inte hur de finansiella riskerna ska hanteras.

Vi noterar att upplysningar om den kommunala koncernen inte har lämnats i enlighet med 11 kap 12 § LKBR. Nämnas kan upplysningar om översikt över utvecklingen av den kommunala koncernen, viktiga förhållanden för resultat och ställning, händelser av väsentlig betydelse, styrning och uppföljning av den kommunala koncernen, väsentliga personalförhållanden med undantag av uppgifter om sjukfrånvaro samt utvärdering av målen och riktlinjerna för *god ekonomisk hushållning* gällande den kommunala koncernen. Lämnade upplysningar kring utvärdering av den kommunala koncernens ekonomiska ställning är inte lika omfattande som för kommunen och omfattar endast upplysningar om verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader.

I övrigt innehåller förvaltningsberättelsen kraven enligt LKBR och RKR:s rekommendationer.

Redovisat balanskravsresultat uppgår till +39,4 mnkr (+3,0 mnkr), att jämföra med årets resultat om +40,4 mnkr.

Driftredovisning

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning i eget avsnitt. Det framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten. Budgetposterna avser senast beslutade budget inklusive beslutade budgetförändringar under året.

Av RKR´s rekommendation R14 framgår att sambandet mellan driftredovisning och årsredovisningens övriga delar ska beskrivas översiktligt. Vidare ska upplysning om de för driftredovisningen mest väsentliga internredovisningsprinciperna lämnas i not. Vi har noterat att upplysning om redovisning av kapitalkostnader lämnas i redovisningsprinciperna, i övrigt finns inte dessa upplysningar lämnade i årsredovisningen.

Kommunstyrelsens verksamheter och sociala myndighetsnämndens totala nettokostnad uppgår till totalt 573,5 mnkr att jämföra med en budgeterad nettokostnad på 558,1 mnkr. Totalt redovisas ett underskott om 15,4 mnkr (underskott 2019 om 15,7 mnkr).

Av årsredovisningen framgår att kommunstyrelsens verksamheter för vård och omsorg respektive utbildning samt sociala myndighetsnämnden redovisar underskott, varav vård och omsorg och sociala myndighetsnämnden står för de största underskotten om 12,8 mnkr respektive 10,3 mnkr.

I driftsredovisningen lämnas kommentarer till utfall och budgetavvikelser för kommunstyrelsens respektive verksamheter samt för sociala myndighetsnämnden.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning i eget avsnitt. Investeringsredovisningen omfattar en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Av RKR´s rekommendation R14 framgår att sambandet mellan investeringsredovisning och årsredovisningens övriga delar ska beskrivas översiktligt. Vidare ska upplysning om de för investeringsredovisningen mest väsentliga internredovisningsprinciperna lämnas i not. Vi har noterat att dessa upplysningar inte finns lämnade i årsredovisningen.

Bedömning

Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte lämnar upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Avvikelse mot lag och god sed sker avseende vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen samt drift- och investeringsredovisningen. Noterade avvikelser bedöms inte vara väsentliga² och påverkar inte den rättvisande bilden. Vi ser dock att upplysningar om den kommunala koncernen behöver lämnas i större utsträckning för att möjliggöra för kommunstyrelsen att utöva uppsikt över den samlade kommunala koncernen i enlighet med 6 kap 1§ kommunallagen. De upplysningar i övrigt som enligt

² Fel i förvaltningsberättelsen betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

lag ska lämnas i förvaltningsberättelsen finns i allt väsentligt redovisat i kommunens årsredovisning.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.

Vi konstaterar att kommunstyrelsens verksamheter för vård och omsorg respektive utbildning samt att sociala myndighetsnämnden redovisar underskott under 2020.

Kommunstyrelsens verksamhet för vård och omsorg redovisade även underskott under 2019, och vi kan konstatera att underskottet för 2020 är lägre än föregående år. I och med inrättandet av den sociala myndighetsnämnden 2020 har delar av verksamheten överförts från verksamheten social omsorg, varvid verksamheten social omsorg för 2020 redovisar överskott men däremot redovisar nämnden ett underskott. Totala underskotten för kommunstyrelsens verksamhet för vård och omsorg och sociala myndighetsnämnden uppgår till 23,1 mnkr att jämföra med 29,5 mnkr föregående år.

Trots det minskade underskottet 2020 för ovan nämnda verksamheter ser vi allvarligt på de redovisade underskotten inom dessa verksamheter. Kommunens ekonomi tål inte upprepade stora underskott som redovisas. Vi noterar att det av fastställd budget för 2020 framgår att det finns ett besparingskrav för verksamheterna stab samt tillväxt och service. Vår bedömning är att det är väsentligt att det långsiktiga arbetet med att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna fortsätter inte bara inom dessa verksamheter utan även inom övriga verksamheter.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt ett mål- och budgetdokument för perioden 2020-2023 innehållande fyra finansiella mål och tre övergripande mål för verksamheten.

lakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget för 2020. Av den framgår att 4 av 4 finansiella mål är uppfyllda.

Finansiella mål	Utfall 2020	Måloppfyllelse
Verksamhetens nettokostnader plus finansnetto exklusive intäkter av engångskaraktär ska vara högst 98 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift för vardera året 2020-2023.	Verksamhetens nettokostnader plus finansnetto exklusive intäkter av engångskaraktär var 94,6 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift.	Målet är uppfyllt.
Soliditeten inklusive total pensionsskuld ska förbättras årligen.	Soliditeten inklusive total pensionsskuld var -9 procent 2019 och 3 procent 2020.	Målet är uppfyllt.

Finansiella mål	Utfall 2020	Måloppfyllelse
Likviditeten ska vara lägst 100 procent, det vill säga omsättningstillgångarna ska vara högre än de kortfristiga skulderna.	Likviditeten var 107%.	Målet är uppfyllt.
Kommunen ska amortera låneskulden med minst 6 procent per år.	Låneskulden amorterades med 11 procent.	Målet är uppfyllt.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen lämnas en redovisning av de övergripande målen för verksamheten. Redovisningen av målen omfattar kommunstyrelsens redogörelse av vilka aktiviteter som är av vikt för att nå respektive mål samt en analys av pågående arbete med respektive mål. Redovisningen saknar dock en utvärdering av huruvida fullmäktiges övergripande fastställda mål uppfylls för året i enlighet med 11 kap 8§ LKBR.

Vi noterar att fullmäktige i mål- och budgetdokumentet inte har fastställt vilka kriterier som krävs för att respektive övergripande mål ska bedömas vara uppnått, delvis uppnått eller ej uppnått. De övergripande målen behöver konkretiseras genom att kopplas till nyckeltal/indikatorer för att en bättre utvärdering och bedömning av måloppfyllelsen ska kunna göras.

Bedömning

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Årsredovisningen innehåller styrelsens redovisning av arbetet med fullmäktiges fastställda övergripande mål för verksamheten däremot ingen utvärdering av måloppfyllelsen. I avsaknad av kommunstyrelsens utvärdering av fullmäktiges övergripande mål i årsredovisningen kan inte revisionen göra en bedömning av om det framkommit omständigheter som ger anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Rättvisande räkenskaper³

laktagelser

Vid granskningen av kommunens årsredovisning har inga väsentliga⁴ avvikelser noterats.

Resultat- och balansräkningen är uppställda enligt LKBR och omfattar erforderliga noter. Vi har däremot noterat vissa avvikelser i lämnade upplysningar i noterna mot lagens krav och god redovisningssed. Dessa avvikelser omfattas bland annat av:

- Upplysningar om den metod som har tillämpats vid konsolideringen av sammanställda räkenskaper enligt 12 kap 5§ LKBR.
- Upplysningar om principer för värdering av finansiella instrument samt värdeförändringar enligt 9 kap 7§ respektive 7 kap 6§ LKBR.
- Upplysningar om vilka särredovisningar som har upprättats under räkenskapsåret enligt 9 kap 5§ LKBR och RKR´s rekommendation R18.
- Upplysningar om ingående anskaffningsvärde, ingående ackumulerade avskrivningar och årets förändringar avseende inköp, försäljningar, avskrivningar mm samt genomsnittlig nyttjandeperiod enligt RKR´s rekommendation R4.
- Upplysningar om operationell leasing enligt RKR´s rekommendation R5.
- Upplysningar om genomsnittlig upplåningsränta, räntebindningstid och förfallostruktur enligt RKR´s rekommendation R7.
- Specificering av skattekostnader avseende bolagsskatt i not till verksamhetens kostnader enligt RKR´s rekommendation R16.

Bedömning

Avvikelser mot lag och god redovisningssed har påträffats avseende vissa upplysningar i not. Noterade avvikelser bedöms inte vara väsentliga och påverkar inte den rättvisande bilden.

Vi bedömer således att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

³ Med räkenskaper menas sammanställda räkenskaper, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter.

⁴ Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	<p>Uppfyllt</p> <p>Grundat på vår granskning bedömer vi att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.</p> <p>Noterade avvikelser bedöms inte vara väsentliga och påverkar inte den rättvisande bilden.</p> <p>Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.</p>	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	<p><i>Finansiella mål</i></p> <p>Uppfyllt</p> <p>Samtliga 4 finansiella mål är uppfyllda.</p> <p>Grundat på vår granskning bedömer vi att det inte har framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med fastställda mål 2020.</p> <p><i>Verksamhetsmål</i></p> <p>Redovisning och bedömning saknas</p> <p>Revisionen kan inte göra en bedömning av om det framkommit omständigheter som ger anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med fastställda mål 2020.</p>	
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	<p>Uppfyllt</p> <p>Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.</p> <p>Noterade avvikelser mot lag och god redovisningssed bedöms inte vara väsentliga och påverkar inte den rättvisande bilden.</p>	

Rekommendationer

Det är kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande. Utan att det påverkar vår bedömning ovan rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Inför upprättande av kommande års årsredovisningar säkerställa att förvaltningsberättelsen lämnar de upplysningar som gällande lagstiftning och RKR´s rekommendation R15 anger.
- Säkerställa att kommande års årsredovisningar lämnar upplysningar om drift- och investeringsredovisningen i enlighet med RKR´s rekommendation R14.
- Säkerställa att kommande års årsredovisningar lämnar upplysning i not i tillräcklig omfattning enligt gällande lagstiftning och god redovisningssed.
- Tillse att fullmäktiges övergripande mål konkretiseras genom att kopplas till nyckeltal/indikatorer för att en bättre utvärdering och bedömning av måluppfyllelsen ska kunna göras.
- Lämna en utvärdering av måluppfyllelse av fullmäktiges övergripande mål i de årsredovisningar som upprättas kommande år.

2021-04-16

David Hansen

*Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor*

Hanna Franck Larsson

Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Nordanstigs kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 9 december 2020. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.